

4. Feminisme – frigjøring og likestilling

SVs mål er et samfunn der kjønn ikke begrenser folks frihet. Alle mennesker skal ha like muligheter i samfunnet, uavhengig av kjønn, seksuell orientering eller kjønnsuttrykk

Norge er et av verdens mest likestilte land. Det er ikke tilfeldig, men skyldes den innsatsen venstresiden og kvinnebevegelsen i Norge har lagt ned gjennom mer enn hundre år. Kvinner i Norge har i dag rettigheter og muligheter de fleste kvinner i verden ikke har. Men det er fortsatt langt igjen før et likestilt samfunn er oppnådd.

SV er et feministisk parti. Det betyr at vi erkjenner at kvinner undertrykkes politisk, sosialt og økonomisk – og at vi vil gjøre noe med det. Kvinner er underrepresentert i maktposisjoner, kvinner eier mindre og tjener mindre enn menn. Det skyldes maktstrukturer i samfunnet som holdes oppe av tradisjon, kultur og økonomi. SV er tilhenger av å ta i bruk radikale virkemidler for å endre strukturene som opprettholder kjønnsmakten i samfunnet, herunder kvotering av kvinner til maktposisjoner.

Norge har et av Europas mest kjønnsdelte arbeidsmarkeder. Samtidig har tradisjonelle kvinneyrker vesentlig lavere status og lønn enn tradisjonelle mannsyrker. Kvinner tjener i gjennomsnitt mindre enn menn, jobber oftere deltid og er oftere ansatt i midlertidige stillinger. Mange kvinner er økonomisk avhengige av partneren sin. I tillegg gjør kvinner fortsatt de fleste ulønnede oppgavene i familien.

Økonomisk selvstendighet er nøkkelen til kvinnefrigjøring. Kampen for likelønn og lovfestet rett til heltidsarbeid må derfor være en bærebjelke i det feministiske arbeidet.

Arbeidslivet må legges til rette slik at det er enkelt for kvinner og menn å forene arbeid og barneomsorg. Kortere arbeidsdag må være ett mål i dette arbeidet. Samtidig må omsorgen for barn fordeles likere mellom mødre og fedre. Menns rett til permisjon må styrkes, og samfunn og arbeidsliv må endres slik at både menn og kvinner tar del i omsorgen for barn. SV vil arbeide for permisjonsordninger og andre velferdstiltak som bidrar til økt likestilling i familien.

En inkluderende feminisme tar innover seg flere perspektiver. Kjønn, funksjonsnivå, klassetilhørighet, rasisme eller diskriminering på grunn av seksuell legning, innebærer ulike former for undertrykking, som ofte krysser og forsterker hverandre. Kvinner med innvandrerbakgrunn står ofte i en særskilt vanskelig situasjon sammenlignet med majoritetsbefolkningen. Det viktigste er

at det legges til rette for at kvinner med innvandrerbakgrunn oppnår økonomisk selvstendighet slik at de kan ta egne valg. I dette arbeidet er det nødvendig med særskilte ordninger som øker sysselsettingen blant kvinner med innvandrerbakgrunn, men det er også viktig å ta innover seg at det i tillegg finnes utfordringer som ikke like ofte er tilstede hos andre kvinner.

Kvinner er overrepresentert blant verdens fattige. I mange land foregår fortsatt en systematisk, formell diskriminering av kvinner. Mange kvinner har ikke makt og myndighet over egen kropp og seksualitet, og får ikke muligheten til arbeid og utdanning. Samtidig vet vi at kvinnene ofte er nøkkelen til utvikling i fattige land. SV vil styrke kvinners rettigheter i internasjonal politikk.

Kjønnsrollene som gutter og jenter vokser opp med, er en viktig del av grunnlaget for kjønnsmakten i samfunnet. Skolen og barnehagen må bidra til å bryte ned disse kjønnsrollene. For SV er målet å bli kvitt alle forventninger og fordommer basert på kjønn fordi de stenger for menneskers livsutfoldelse og frihet. Økt vekt på utseende og kropp rammer spesielt unge jenter, men virker begrensende på alle mennesker. Forventninger knyttet til kropp og utseende bidrar til usikkerhet, ufrihet og kjøpepress. En egen skjønnhetsindustri tjener enorme summer på kosmetiske operasjoner og skjønnhetsprodukter. SV vil bekjempe dette skjønnhetstyranniet.

Det mest ekstreme utslaget av maktforholdet mellom menn og kvinner kommer til uttrykk gjennom menns vold mot kvinner. Dette er et alvorlig samfunnsproblem i vårt land og internasjonalt. Vold mot kvinner og barn brukes systematisk som våpen i konflikter. I Norge ser vi at nåværende eller tidligere partnere ofte begår voldshandlingene. Det må en langt større og mer systematisk innsats til fra samfunnets side for å bekjempe denne volden. På samme måte må seksuell trakassering av kvinner ses som et samfunnsproblem, og ikke som et problem for den enkelte kvinne.

Prostitusjon er et uttrykk for maktforhold som gjør menneskers kropp og seksualitet til en salgsvare, samt en tung drivkraft for menneskehandel.

Menneskehandel er blitt en milliardindustri på linje med våpenhandel og narkotikaomsetning. Det er en trussel mot menneskeverdet når kroppen blir redusert til en vare som kan kjøpes for penger. Derfor arbeider SV mot porno, prostitusjon og strippeklubber. SV vil bekjempe alle former for overgrep og alt annet misbruk av barn.

SV vil bekjempe all diskriminering, vold og trakassering på grunnlag av seksuell orientering og kjønnsuttrykk. Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner skal ha de samme rettighetene og mulighetene som mennesker med heterofil orientering. SV krever at det åpnes for et tredje kjønn og sier nei til tvangssterilisering av transpersoner som ønsker å endre juridisk kjønn. Norge må være en pådriver i det internasjonale arbeidet for å styrke rettighetene og bedre livsvilkårene for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner.